Eduskunta
Tarkastuslautakunta
(Tarkastusvaliokunta@eduskunta.fi)

Viite: Tarkastusvaliokunta 17.10.2018 klo 12.00/ O 10/2017 vp/ Asiantuntijapyyntö

Työturvallisuuskeskuksen lausunto / Asia: O 10/2017 vp Kotouttamisen toimivuus

Työturvallisuuskeskus katsoo olevansa maahanmuuttajien kotouttamisen ja työllistymisen asiantuntija vain työturvallisuuteen ja työturvallisuuskoulutukseen liittyvissä asioissa. Niinpä pitäydymme lausunnossamme vain siinä aihepiirissä.

Maahanmuuttajien kotoutumisen ja työllistymisen yksi kulmakivi on työturvallisuuskoulutuksen ja -perehdytyksen onnistuminen. Varsinkin silloin, kun kyseessä on tapaturma-altis toimiala, esimerkiksi rakentaminen. Kommunikoinnin ja työturvallisuuden tuntemuksen pitää olla huipussaan, jos halutaan tehdä töitä hektisessä ympäristössä ilman tapaturmia. Tällöin yrityksillä ei usein ole halukkuutta rekrytoida henkilöitä, joilla ei ole työturvallisuuden peruskoulutusta, jotka tulevat erilaisesta turvallisuuskulttuurista ja jotka eivät pysty omaksumaan työpaikalla annettavaa perehdytystä. Pidetään liian isona riskinä sitä, että työntekijä joutuu tapaturmaan tai aiheuttaa toisille vaaraa ja sitä kautta yritys joutuu hankaluuksiin.

Tämän ongelman poistamiseksi on etsittävä tapoja kommunikoida ymmärrettävällä tavalla. Mikäli vieraiden kielten taito on heikko, työturvallisuuskoulutusta pitäisi olla tarjolla omalla äidinkielellä, sekä yleisesti, että työpaikoilla (esim. perehdytys).

Työturvallisuuskeskus hallinnoi Työturvallisuuskorttikoulutusta, joka on Suomessa yleinen tapa todistaa omaavansa työturvallisuuden perustiedot, erityisesti koskien työturvallisuutta yhteisillä työpaikoilla. Voimassa oleva Työturvallisuuskortti on noin 800 000 henkilöllä. Olemme tuottaneet Työturvallisuuskorttikoulutukseen materiaalia kuudella eri kielellä (suomi, ruotsi, englanti, viro, venäjä ja arabia). Koulutusta annetaan muillakin kielillä, esim. romaniaksi. Lisäksi olemme laatineet selkokielistä koulutusmateriaalia, jonka avulla huonosti suomea osaava pystyy opiskelemaan työturvallisuutta ja samalla myös opiskelemaan suomea. Myös selkokielinen työkirja on tulossa ensi vuoden alussa.

Työturvallisuuskorttikoulutuksen järjestäminen maahanmuuttajille on erittäin kustannustehokas tapa kotouttaa suomalaiseen turvallisuuskulttuuriin ja siihen, miten yhteistoimintaa toteutetaan suomalaisilla työpaikoilla.

Myös esimiesresurssien vähyys ja esimiesten osaaminen vaikuttaa halukkuuteen palkata ulkomaista työvoimaa. Matalissa organisaatioissa ei ehkä ole henkilöitä, joilla olisi aikaa huolehtia, opastaa, ohjata ja valvoa enemmän huolenpitoa tarvitsevia ulkomaalaistaustaisia työntekijöitä. Esimiesten osaamiseen on omalta osaltaan vaikuttanut esimieskoulutuksen vähentäminen oppilaitoksissa.

Rauno Hanhela
Toimitusjohtaja
Työturvallisuuskeskus